

1. Білуха М.Т. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. - К.: 2000. – 692 с.

2. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник для студентів вузів спеціальності 7.050106 “Облік і аудит” I Вид. 2-е, доп. і перероб. - Житомир: ЖІТІ, 2000. – 640 с

3. ГОСТ 15.101-80 Система разработки и постановки продукции на производство. Порядок проведения научно-исследовательских работ. Основные положения / введен в действие 01.01.1981 г. –М.: Издательство стандартов, 1981. – 12 с.

4. ДСТУ 3974-2000 Система розроблення та поставлення продукції на виробництво. Правила виконання дослідно-конструкторських робіт. Загальні положення / розроб. В. Григорьев [та ін.]. - Чинний від 2001.07.01.- Оф. вид. - К.: Держстандарт України, 2001. - 34с.

5. Німчинов П.П. Загальна теорія бухгалтерського обліку. - К.: Вища школа, 1977. – 240 с.

6. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України. - Суми : ВВП Нотіс, 2012. - 16 с.

7. Соколов Я.В. Бухгалтерский учет: от истоков до наших дней: Учебное пособие для вузов. - М.: Аудит, ЮНИТИ, 1996. – 638с.

8. Теорія бухгалтерського обліку : навч. посібник / В. Й. Плиса,. З. П. Плиса. – Львів: Видавництво ННВК „АТБ”, 2020. – 200 с.

1. Bilukha M.T. Teoriia bukhhalterskoho obliku: Pidruchnyk. - K.: 2000. – 692 s.

2. Butynets F.F. Teoriia bukhhalterskoho obliku: Pidruchnyk dlia studentiv vuziv spetsialnosti 7.050106 “Oblik i audyt” I Vyd. 2-e, dop. i pererob. - Zhytomyr: ZhITI, 2000. – 640 s

3. HOST 15.101-80 Systema razrabotky i postanovky produktsyy na proyzvodstvo. Poriadok provedenyia nauchno-ysledovatel'skykh robot. Osnovnye polozheniya / vveden v deistvye 01.01.1981 h. –M.: Yzdatelstvo standartov, 1981. – 12 s.

4. DSTU 3974-2000 Systema rozroblennia ta postavlennia produktsii na vyrobnytstvo. Pravyla vykonannia doslidno-konstruktorskykh robit. Zahalni polozhennia / rozrob. V. Hryhoriev [ta in.]. - Chynnyi vid 2001.07.01.- Of. vyd. - K.: Derzhstandart Ukrainy, 2001. - 34s.

5. Nimchynov P.P. Zahalna teoriia bukhhalterskoho obliku. - K.: Vyshcha shkola, 1977. – 240 s.

6. Pro bukhhalterskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini : Zakon Ukrainy. - Sumy : VVP Notis, 2012. - 16 s.

7. Sokolov Ya.V. Bukhhalterskyi uchet: ot ystokov do nashykh dnei: Uchebnoe posobyie dlia vuzov. - M.: Audyt, YuNYTY, 1996. – 638s.

8. Teoriia bukhhalterskoho obliku : navch. posibnyk / V. Y. Plysa,. Z. P. Plysa. – Lviv: Vydavnytstvo NNVK „ATB”, 2020. – 200 s

JEL C21; L10; L23; M11; M21; O11

СМІРНОВА Аріна

Студент, Державний вищий навчальний заклад «Національний авіаційний університет», Україна

ВАСЮТКІНА Наталія

Доктор економічних наук, професор, Національний авіаційний університет, Україна

ORCID: 0000-0001-8546-9251

e-mail: arinakovalenko2000@gmail.com

Arina SMIRNOVA

Student, National Aviation University, Ukraine

Nataliia VASIUTKINA

D. Sc. (Economics), Professor, National Aviation University, Ukraine

**ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ЯК
ЗАПОРУКА ВДАЛОГО**

**ECONOMIC SECURITY AS THE
KEY TO SUCCESSFUL**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

PROVISION OF STRATEGIC MANAGEMENT OF COMPETITIVENESS OF THE ENTERPRISE

Анотація: Мета дослідження полягає у визначенні сутності стратегічного управління конкурентоспроможності, а також виявлення зв'язку конкурентоспроможності та економічної безпеки. В ході дослідження виявлені чинники впливу на якість стратегічного управління конкурентоспроможності компанії та обґрунтовані завдання стратегічного управління конкурентоспроможності в розрізі економічної безпеки.

Ключові слова: конкурентоспроможність, економічна безпека, стратегічне управління конкурентоспроможністю.

Abstract: The purpose of the study is to determine the essence of strategic management of competitiveness, as well as to identify the connection between competitiveness and economic security. In the course of the study, factors affecting the quality of strategic management of the company's competitiveness and substantiated tasks of strategic management of competitiveness in terms of economic security were identified.

Keywords: competitiveness, economic security, strategic management of competitiveness.

Важливим завданням для кожного нового та діючого підприємства є розробка та забезпечення стратегії, яка б забезпечувала управління конкурентоспроможністю, здійснення аналізу стану суб'єкта господарювання та унеможлиблювала ризики як у зовнішньому, так і у внутрішньому середовищі.

В умовах постійного технологічного прогресу необхідно створювати механізми, які можуть гарантувати високу конкурентоспроможність вітчизняних підприємств. Можна стверджувати, що найбільш вдала стратегія підвищення конкурентоспроможності повинна вирішувати дві задачі відносно діючих сил конкуренції [1]: забезпечити безпеку своєму підприємству від негативного впливу галузевих сил конкуренції; використати ситуацію, що склалася в галузі, і правила гри на свою користь.

Конкурентоспроможність суб'єкта господарювання можна охарактеризувати трьома групами показників: наявністю у підприємства певних ресурсів; операційною ефективністю компанії, що описується такими показниками, як рентабельність основних напрямів діяльності та рівень витрат, що стосуються основних видів продукції; наукомісткість та технічний рівень виробництва порівняно з основними конкурентами на вітчизняному і світовому ринках; ступінь диференціації діяльності суб'єкта господарювання; індекс цін на продукцію компанії порівняно з динамікою цін в галузі і/або на світовому ринку; наявністю ефективної стратегії розвитку та управління, спрямованої на формування конкурентних переваг компанії [2].

Формування високого рівня конкурентоспроможності підприємства на сьогоднішній день, як ми можемо прослідкувати, залежить не лише від його потенційних можливостей, умов реалізації стратегічних напрямів розвитку і вирішення проблем оптимального використання ресурсного забезпечення, використання ефективних концепцій управління конкурентоспроможністю, але

й від вдало розробленої системи економічної безпеки. Чимало науковців, зокрема, О. М. Кузьменко, К. А. Свекла, І. О. Кузнецова, Н. М. Пилипенко, вважають, що економічна безпека є запорукою стійкої конкурентоспроможності суб'єкта господарювання[3].

Економічна безпека забезпечується погодженою цілеспрямованою діяльністю усіх підрозділів, керівників і співробітників підприємства по виконанню інструкцій, що спеціально розробляються на правовій основі. Безпека підприємства включає ряд показників, таких як рентабельність, фінансова стабільність, ділова активність, фондоозброєність, що дозволяють забезпечити конкурентоспроможність та ефективність діяльності суб'єкта господарювання на довготривалу перспективу.

Рівень економічної безпеки підприємства об'єднує в собі усі напрями діяльності підприємства - технічні, економічні, управлінські та ін. В той же час рівень економічної безпеки підприємства є важливим показником при виборі та здійсненні стратегії управління конкурентоспроможністю компанії.

Стратегічне управління конкурентоспроможністю в межах економічної безпеки зводиться до таких завдань, які мають на меті покращити стан конкурентоспроможності підприємства:

- забезпечення техніко-економічних і якісних показників, що створюють пріоритетність продукції фірми на ринку;
- виявлення і забезпечення переваг продукції (послуг) порівняно із замінниками;
- виявлення переваг та недоліків товарів-аналогів, що випускаються конкурентами, та відповідне використання цих результатів у своїй фірмі;
- вивчення заходів конкурентів по вдосконаленню аналогічних товарів, з якими вони виступають на ринку, і розробка заходів, що дають переваги зростання в порівнянні з конкурентами;
- забезпечення аналізу та оцінки фінансового, кадрового, технологічного стану підприємства, виявлення переваг та недоліків;
- розробка нових технологічних методик, стратегій управління в умовах технологічних перетворень[2].

Забезпечення виконання цих завдань зводиться до визначення чинників, які впливають на діяльність суб'єкта господарювання. Так як економічна безпека є основою забезпечення конкурентоспроможності компанії, то чим вище безпека підприємства, тим більше суб'єкт господарювання є незалежним від несподіваної зміни ринкової кон'юнктури, має ризик виявитися на краю банкрутства й тим самим є конкурентоспроможним на ринку. Зокрема, виділяють такі чинники, які впливають на якість стратегічного управління конкурентоспроможністю з боку економічної безпеки (табл.1).

Виникнення і інтенсивність прояву чинників безпосередньо залежить від діяльності підприємства, стану його ресурсної бази, характеру організації системи стратегічного управління. Саме ця група чинників є вагомою для забезпечення стійких конкурентних позицій підприємства, оскільки ці чинники є об'єктом активної дії з боку самого підприємства.

Таблиця 1 - Чинники, які безпосередньо впливають на якість стратегічного управління конкурентоспроможністю компанії з боку економічної безпеки

Зовнішні чинники	Внутрішні чинники
Складники PEST – вплив політичних, економічних, соціальних, технологічних чинників	Структура управління підприємством, її гнучкість і адаптивність
Темпи зростання ринку, можливості збільшення ринкової частки підприємства	Правильне визначення ефективності поставлених цілей та завдань
Ринкова влада постачальників	Якість людського капіталу, компетентність управлінського персоналу
Поява на ринку нових конкурентів, зміни інтенсивності конкуренції, конкурентна поведінка підприємств-конкурентів	Корпоративна культура
Ринкова вартість підприємства	Ефективність управління фінансовими ресурсами підприємства
Доступ до кваліфікованого персоналу	Техніко-технологічний рівень виробництва
Стан споживчого попиту	Формування бізнес-процесів та їх оцінка

*систематизовано автором за : [4;5].

Вище сказане дозволяє зробити висновок, що економічна безпека підприємства грає надзвичайно важливу роль в забезпеченні розвитку підприємства та стратегічного управління конкурентоспроможністю суб'єкта господарювання. Адже конкурентоспроможність прямопропорційно залежить від економічної безпеки, завданнями якої є підтримання належного стану технологічних, економічних, кадрових, фінансових аспектів підприємства в умовах технологічних перетворень.

Література

1. Ареф'єва О.В., Кузенко Т.Б. Планування економічної безпеки підприємств: монографія. К., 2004. 172 с.
2. Андрієнко М. М., Щиголь І.В. Управління ефективністю діяльності транспортного підприємства. Економіка та управління підприємствами. 2018. № 35. С. 37-42.
3. Свекла К. А. Конкурентоспроможність та економічна безпека підприємства / К. А. Свекла, І. О. Кузнецова // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Економіка: реалії часу і перспективи» (Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса, 20-21 лютого 2014 р.). – Одеса: ОНПУ, 2014. – Т. 2. – С. 64- 65.
4. Колодязна, І. В. Економічна безпека в системі сталого функціонування підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету: серія: Міжнародні економічні*

References

1. Arefieva O.V., Kuzenko T.B. Planning of economic security of enterprises: monograph. K., 2004. 172 p.
2. Andrienko M. M., Shchygol I. V. Management of the efficiency of the transport enterprise. Economics and enterprise management. 2018. No. 35. P. 37-42.
3. Svekla K. A. Competitiveness and economic security of the enterprise / K. A. Svekla, I. O. Kuznetsova // Materials of the international scientific and practical conference "Economics: realities of time and prospects" (Odesa National Polytechnic University, Odesa, February 20-21, 2014). - Odesa: ONPU, 2014. - Vol. 2. - С. 64-65.
4. Kolodyazhna, I. V. Economic security in the system of sustainable functioning of the enterprise. Scientific bulletin of Uzhhorod National University: series: International economic relations and world economy. 2019. Issue 23, Part 1. P. 135–140.

відносини та світове господарство. 2019. Вип. 23, Ч. 1. С. 135–140.

5. Шевчук К.І. Економічні інструменти управління ефективністю і конкурентоспроможністю виробництва (підприємства) Міжвідомчий наук.-тех. зб. «Будівельне виробництво».-Вип.63.-К.:БП НДІБП, 2018

5. Shevchuk K.I. Economic tools for managing the efficiency and competitiveness of production (enterprises) Interdepartmental Science and Technology. coll. "Construction production".-Issue. 63., 2018

JEL M21

ЄФРЕМЕНКО Володимир

магістрант кафедри

бізнес-економіки та підприємництва

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2617-0839>

КУЗЬОМКО Володимир

к.е.н., доцент, доцент кафедри

бізнес-економіки та підприємництва

КНЕУ імені Вадима Гетьмана,

ORCID ID:<http://orcid.org/0000-0001-7150-3439>

e-mail: efremenkoinfo@gmail.com

Volodymyr YEFREMENKO

graduate student

of Business Economics and Entrepreneurship

Department

e-mail: volodymyr.kuzomko@kneu.ua

Volodymyr KUZOMKO

Ph. D., associated professor

of Business Economics and Entrepreneurship

Department

of SHEE “Vadym Hetman Kyiv National

Economic University”, Ukraine

СУЧАСНІ НАПРЯМИ ТА МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ ФІНАНСОВО- МАЙНОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

MODERN DIRECTIONS AND METHODS OF DIAGNOSTIC FINANCIAL AND PROPERTY STATE OF THE ENTERPRISE

Анотація: У статті досліджена така категорія як фінансово-майновий стан, її значення в діяльності підприємства. Критично оглянуті ключові напрями діагностики фінансово-майнового стану підприємства. Висунена пропозиція щодо адаптації закордонної методики діагностики фінансово-майнового стану підприємства.

Ключові слова: фінансово-майновий стан, фінансова стійкість, діагностика, платоспроможність, ділова активність, стан активів, ліквідність, ефективність.

Abstract: The article investigates such a category as financial and property status, its importance in the activity of the enterprise. The key directions of diagnosing the financial and property condition of the enterprise are critically reviewed. A proposal has been put forward regarding the adaptation of foreign methods of diagnosing the financial and property status of the enterprise

Keywords: financial and property status, financial stability, diagnosis, solvency, business activity, asset status, liquidity, efficiency.

В сучасних реаліях ефективне функціонування та розвиток підприємства вимагає постійного аналізу та контролю сукупності показників, що відображають наявність, ефективність формування та використання його фінансових та майнових ресурсів, існуючих та потенційних можливостей. Підприємствам задля того, щоб знизити негативний вплив зовнішніх та внутрішніх чинників на їх господарську діяльність та запобігти можливому